

Rada ds. Kształcenia i Doskonalenia Kadr Kultury Fizycznej
przy Ministerstwie Sportu i Turystyki
Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie

**Zalecenia dla podmiotów
przygotowujących wnioski
o włączenie kwalifikacji
do Zintegrowanego Systemu
Kwalifikacji (ZSK)**

**Dokument powstał na podstawie dyskusji eksperckich w ramach posiedze
Rady ds. Kształcenia i Doskonalenia Kadr Kultury Fizycznej w kadencji 2018–2020.**

Redakcja:

Anna Szumilewicz, Sekretarz Rady

Eksperti biorący udział w posiedzeniach Rady:

Jan Widera (Ministerstwo Sportu i Turystyki, Przewodniczący Rady)

Marcin Nowak (Ministerstwo Sportu i Turystyki)

Marcin Brachfogel (Ministerstwo Sportu i Turystyki)

Jolanta Żyśko (SGTiH Vistula w Warszawie, Wiceprzewodnicząca Rady)

Piotr Marek (Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, Wiceprzewodniczący Rady)

Anna Szumilewicz (Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku, Sekretarz Rady)

Wiesław Garbaciak (Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach)

Janusz Iskra (Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach)

Piotr Kunysz (Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu)

Hubert Makaruk (Filia warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej)

Mariusz Ozimek (Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie)

Krzysztof Perkowski (Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie)

Piotr Bordzoł (Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie)

Agnieszka Grabowska (Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie)

Krystyna Jezuita (Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie)

Elżbieta Lechowicz (Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie)

Boris Poleganow (Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie)

Anna Sitek (Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie)

Agnieszka Szymczak (Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie)

Maciej Tauber (Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie)

Gabriela Ziewiec-Skokowska (Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie)

Spis treści

Informacje wstępne o ZSK	4
Jak opisać i zgłosić kwalifikację rynkową?	4
Namysł nad kwalifikacją	4
Co warto zrobić przed przystąpieniem do pracy nad wnioskiem?	5
Szczegółowe zalecenia dotyczące przygotowania wniosku	6
Nazwa kwalifikacji	6
Rodzaj kwalifikacji	7
Krótką charakterystyką kwalifikacji	7
Orientacyjny koszt uzyskania dokumentu potwierdzającego otrzymanie danej kwalifikacji	7
Orientacyjny nakład pracy	8
Wymagane kwalifikacje poprzedzające	8
W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji	8
Zapotrzebowanie na kwalifikację	9
Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK, zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się	10
Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji	12
Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację	12
Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się	12
Zestawy efektów uczenia się	13
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK)/ Sektorowej Ramy Kwalifikacji w Sporcie (SRKS)	14
Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności	15
Uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji	15
Kod dziedziny kształcenia	15
Kod PKD	15
Załączniki	16
Załącznik 1. Wyznaczniki sektorowe w Sektorowej Ramie Kwalifikacji w sektorze sport (SRKS)	16
Załącznik 2. Analiza zgodności charakterystyk poziomów SRKS z charakterystykami PRK typowymi dla kształcenia i szkolenia zawodowego (drugiego stopnia)	17
Załącznik 3. Słowniczek stosowanych pojęć (Perkowski i in., 2015)	27

Informacje wstępne o ZSK

Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK) jest narzędziem umożliwiającym zebranie i uporządkowanie różnych kwalifikacji w powszechnie dostępnej bazie¹. Głównym celem ZSK jest wspieranie procesu uczenia się przez całe życie. Inspiracją są doświadczenia prawie 150 państw na świecie, przede wszystkim krajów anglosaskich.

System obejmuje kwalifikacje pochodzące z systemu oświaty i szkolnictwa wyższego, kwalifikacje uregulowane, a także kwalifikacje rynkowe, szczególnie istotne dla pracodawców i pracowników, które zostały włączone do systemu na wniosek zainteresowanych organizacji. Opis kwalifikacji rynkowej włączonej do ZSK określa, oprócz efektów uczenia się zdefiniowanych dla danej kwalifikacji, metody wykorzystywane podczas walidacji, warunki, jakie muszą spełniać asesory, czy wyposażenie stanowisk walidacyjnych.

Kwalifikacje zgromadzone w ZSK mogą stanowić odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na wykwalifikowaną kadrę szkoleniową w sporcie. Osoby, które uzyskają certyfikaty kwalifikacji rynkowych, odegrają ważną rolę w promocji sportu dla wszystkich, rozwoju kariery sportowej dzieci, młodzieży i dorosłych w ramach klubów sportowych, klas sportowych, szkół mistrzostwa sportowego oraz Szkolnych Klubów Sportowych. Organizacje działające w obszarze sportu, w tym związki sportowe, zgłaszając kwalifikacje rynkowe do ZSK i uzyskując status instytucji certyfikującej, otrzymają możliwość zapewniania jakości walidacji kompetencji w obszarach i dyscyplinach, które reprezentują. To przełoży się na wsparcie rozwoju systemu szkolenia opartego na potwierdzonych umiejętnościach (kompetencjach), które są precyzyjnie zdefiniowane w opracowywanych kwalifikacjach rynkowych.

Jak opisać i zgłosić kwalifikację rynkową?

Namysł nad kwalifikacją

Złożenie wniosku o włączenie kwalifikacji rynkowej do ZSK wiąże się z koniecznością wypełnienia pól określonych w art. 15 ustawy o ZSK. W pierwszej kolejności warto rozważyć, jakie kwalifikacje są potrzebne, do kogo je kierujemy, które efekty uczenia się zapiszemy w kwalifikacjach, w jaki sposób chcielibyśmy je walidować. Należy również przeprowadzić kwerendę materiałową, która pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy kwalifikacja, którą planujemy opisać, nie została już włączona do ZSK lub funkcjonuje w innej formie, np. kwalifikacji uregulowanej.

---

¹ Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji ustanowiła Polską Ramę Kwalifikacji (PRK). PRK ma służyć do klasyfikowania kwalifikacji włączonych do ZSK według poziomów, co umożliwi porównywanie (odnoszenie) kwalifikacji z różnych dziedzin w kraju i w wymiarze międzynarodowym. Ustawa o ZSK weszła w życie w 2016 r.

Co warto zrobić przed przystąpieniem do pracy nad wnioskiem?

1. Zapoznać się z [ustawą o ZSK](#).
2. Zapoznać się z opisami [kwalifikacji procedowanymi w MSiT](#). Dzięki temu zyskamy pewność, że kwalifikacja, którą planujemy opisać, nie została zgłoszona do ZSK, a także podpatrzemy, jak zrobili to inni.
3. Przejrzeć opisy [kwalifikacji włączonych do ZSK](#). Być może chcielibyśmy złożyć wniosek o nadanie uprawnień do certyfikowania kwalifikacji funkcjonującej w systemie.
4. Zapoznać się z następującymi publikacjami:
  - a) Ziewiec-Skokowska, G., Danowska-Florczyk, E., Stęchły, W. (red.). (2016). [Opisywanie kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego. Poradnik](#). Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych;
  - b) Gmaj, I., Grzeszczak, J., Leyk, A. i in. (2016). [Walidacja – nowe możliwości zdobywania kwalifikacji](#). Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych;
  - c) Sławiński, S. (red.). (2017). [Polska Rama Kwalifikacji. Poradnik użytkownika](#). Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych;
  - d) Sławiński, S., Królik, K., Stęchły, W. (2017). [Włączanie kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji](#). Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych;
  - e) Ziewiec-Skokowska, G., Stęchły, W. (2016). [Przypisywanie poziomu PRK do kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego](#). Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych.
5. Przed przystąpieniem do opisu kwalifikacji warto również przestudiować *Sektorową Ramę Kwalifikacji w Sporcie*, a także opracowanie, które pomaga zrozumieć jej zapisy i ukierunkować myślenie o kwalifikacjach: [Sektorowa Rama Kwalifikacji w Sporcie. Kwalifikacje przejrzyste dla trenerów, instruktorów i ich pracodawców](#) (Perkowski, 2015). Aby zachować spójność tworzonych opisów, należy zwrócić szczególną uwagę na *Wyznaczniki sektorowe w projekcie SRKS* (s. 59), *Instrukcję czytania charakterystyk poziomów dla użytkowników SRKS* (s. 60), jak również *Słowniczek stosowanych pojęć* (s. 61). Zgodnie z ustawą o ZSK we wniosku o włączenie kwalifikacji rynkowej należy zaproponować poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji, a także poziom Sektorowej Ramy Kwalifikacji w Sporcie.

Gotowy wniosek o włączenie kwalifikacji należy złożyć za pośrednictwem portalu Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji. Jednocześnie można wystąpić z wnioskiem o nadanie uprawnień do certyfikowania kwalifikacji. Szczegółowe informacje dotyczące obsługi formularza elektronicznego można znaleźć w [Instrukcji dla podmiotów wnoszących o włączenie kwalifikacji rynkowej](#) oraz [Instrukcji dla instytucji certyfikujących](#).

Szczegółowe zalecenia dotyczące przygotowania wniosku

Rada ds. Kształcenia i Doskonalenia Kadr Kultury Fizycznej sformułowała zalecenia dotyczące sposobu wypełniania poszczególnych pól wniosków o włączenie kwalifikacji rynkowych z obszaru sportu do ZSK. Intencją podjętych działań było zachowanie spójności w opisach kwalifikacji kierowanych do Ministerstwa Sportu i Turystyki. Propozycje odnoszą się do tych pól wniosku, które są szczególnie istotne z punktu widzenia integralności systemu kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w obszarze sportu. Ogólne zalecenia dotyczące opisu kwalifikacji znajdziemy w wymienionych publikacjach.

Nazwa kwalifikacji

Zaleca się konstruowanie nazwy kwalifikacji zgodnie z następującymi wytycznymi:

- a) Rzeczownik odczasownikowy, np. *Prowadzenie zajęć² z ...* (nazwa dyscypliny) – odzwierciedla zakres zadań zawodowych osoby posiadającej kwalifikację, np. *Prowadzenie zajęć z kitesurfingu, Prowadzenie zajęć z tenisa, Prowadzenie zajęć z grupowych form fitnessu.*
- b) W uzasadnionych przypadkach możliwe jest doprecyzowanie w nazwie elementu różnicującego, np. *Nauczanie dzieci narciarstwa alpejskiego, Prowadzenie procesu szkolenia w tenisie stołowym – wstępne kompetencje trenerskie, Prowadzenie zajęć z jogi akademickiej (hatha-jogi).*

Skrócona nazwa: Instruktor (nazwa dyscypliny), np. Instruktor kitesurfingu, Instruktor nordic walkingu.

Powyższe zalecenie w szczególności jest kierowane do kwalifikacji odpowiadających kwalifikacji instruktora rekreacji ruchowej w danej specjalności sprzed 2010 r. oraz instruktora sportu sprzed 2013 r.

---

² Zajęcia w sporcie to inaczej: lekcja, jednostka treningowa, sesja treningowa. Osoba posiadająca kwalifikację potwierdzającą prowadzenie zajęć w danym sporcie samodzielnie je planuje, organizuje i realizuje. W przypadku gdy zajęcia (jednostka treningowa) stanowią ogniwo procesu treningowego w sporcie, rozpatruje się je z perspektywy długoterminowej. Jednak z uwagi na to, że na rynku usług sportowych, głównie w obszarze sportu dla wszystkich, popularne są pojedyncze zajęcia lub zajęcia łączone w mikrocykle (np. sześciodniowe szkolenie narciarskie, snowboardowe itd.), planowanie, organizowanie i prowadzenie zajęć sportowych wymaga koncentracji przede wszystkim na bieżących zadaniach i ich bezpośrednich skutkach (Perkowski, 2015, s. 61).

c) Prowadzenie procesu treningowego³ w ... (nazwa dyscypliny/formy sportu).

Skrócona nazwa: Trener (nazwa dyscypliny).

Zalecenie to w szczególności jest kierowane do kwalifikacji odpowiadających kwalifikacjom trenerskim w danej dyscyplinie sportu sprzed 2013 r.

d) Analogicznie nazwy innych kwalifikacji powinny mieć podobną strukturę, np.
Prowadzenie procesu szkoleniowego w ... (nazwa dyscypliny/formy sportu);
Asystowanie w procesie treningowym w ... (nazwa dyscypliny/formy sportu).

Rodzaj kwalifikacji

Kwalifikacja cząstkowa.

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Zalecane jest sformułowanie odpowiedzi na pytanie: „Jakie działania lub zadania jest w stanie podejmować osoba posiadająca daną kwalifikację?”

Orientacyjny koszt uzyskania dokumentu potwierdzającego otrzymanie danej kwalifikacji

Obejmuje wszystkie koszty związane z organizacją przebiegu walidacji (w tym wynagrodzenie kadry walidującej, ewentualnie koszty pomieszczeń, sprzętu, dojazdu na miejsce walidacji). Nie jest to kwota wiążąca dla organizatorów walidacji. Organizator walidacji sam może skalkulować koszty prowadzonej procedury, np. przy walidacji grupowej lub dla posiadaczy własnej bazy obiektów i sprzętu sportowego te koszty mogą być odpowiednio obniżone. Orientacyjny koszt uzyskania dokumentu nie jest tożsamy z wydrukiem legitymacji czy certyfikatu. Trzeba również pamiętać, że nie mówimy tu o koszcie szkolenia.

---

³ Proces treningowy w sporcie to wieloetapowy proces polegający na ukierunkowanym poddawaniu organizmu stopniowo rosnącym obciążeniom wysiłkowym, w wyniku czego następuje adaptacja oraz podnoszenie lub utrzymanie poziomu poszczególnych zdolności motorycznych i umiejętności ruchowych. Osoba posiadająca kwalifikację potwierdzającą prowadzenie procesu treningowego w danym sporcie samodzielnie go planuje, organizuje i realizuje, często współpracując z innymi osobami. Planowanie, organizowanie i prowadzenie procesu treningowego w sporcie zawsze wymaga uwzględnienia perspektywy długoterminowej. Tamże.

Orientacyjny nakład pracy

Liczony od uzyskania kwalifikacji poprzedzającej. Nie jest tożsamy z czasem przewidzianym na szkolenie i inne formy zdobywania efektów uczenia się, nie musi zostać udokumentowany przez osobę, która chciałaby uzyskać kwalifikację.

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

- a) dla kwalifikacji stanowiących pierwszy (lub jedyny) etap ścieżki zawodowej w danej formie sportu zalecany jest wymóg posiadania przez kandydata co najmniej wykształcenia średniego (lub średniego branżowego).

Przykład:

Wykształcenie średnie lub średnie branżowe.

- b) dla kwalifikacji stanowiących kolejny etap ścieżki zawodowej w danej formie sportu zalecany jest wymóg posiadania przez kandydata kwalifikacji częściowej z niższym poziomem PRK.

Przykłady:

Kwalifikacja pełna na poziomie 4 PRK oraz certyfikat kwalifikacji „Realizowanie jednostek lekcyjnych z nauki i doskonalenia jazdy na snowboardzie” – kwalifikacja częściowa na poziomie 3 PRK.

Kwalifikacja pełna na poziomie 6 PRK i kwalifikacja częściowa „Planowanie i realizacja procesu treningowego w piłce siatkowej” (5 PRK) lub inna kwalifikacja z obszaru piłki siatkowej na minimum 5 EQF.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

W ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie określono minimalne wymagania dla trenera i instruktora sportu w sportach, w których działają polskie związki sportowe. Niemniej zaleca się, by w opisie kwalifikacji powtórzyć te wymagania niezależnie od obszaru sportu, którego kwalifikacja dotyczy, tj.:

- a) ukończone 18 lat (nie dotyczy kwalifikacji, które potwierdzają kompetencje do wykonywania zadań zawodowych pod nadzorem osoby pełnoletniej, np. kwalifikacja „asystenta”);

- b) wykształcenie średnie lub średnie branżowe;
- c) oświadczenie o niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie, o którym mowa w art. 46–50, lub określone w rozdziale XIX, XXIII, z wyjątkiem art. 192 *wykonywanie zabiegu leczniczego bez zgody pacjenta* i art. 193 *zakłócanie miru domowego*, rozdziale XXV i XXVI ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Zaleca się, aby uwzględnić także inne wymagania dla osób przystępujących do walidacji, adekwatnie do metod wykorzystywanych podczas walidacji, w tym przede wszystkim:

- a) dokument potwierdzający ukończenie (w ciągu ostatnich trzech lat) szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy;

– w przypadku sportów podwyższonego ryzyka i ekstremalnych we wniosku wskazane jest przedstawienie treści programu takiego szkolenia, np.:

Dokument potwierdzający ukończenie kursu udzielania pierwszej pomocy w wymiarze nie mniejszym niż 8 godzin, nie wcześniej niż 3 lata przed przystąpieniem do walidacji, zawierającego następujące tematy: ocena sytuacji i zabezpieczenie miejsca wypadku; ocena stanu poszkodowanego; kontrola czynności życiowych; postępowanie z poszkodowanym nieprzytomnym; podstawowe podtrzymywanie życia; postępowanie w przypadku zachorowań i stanów nagłych, bólu w klatce piersiowej, drgawek; postępowanie w przypadku krwotoków, poważnych ran i oparzeń; postępowanie w przypadku urazów kostno-stawowych oraz urazów głowy i kręgosłupa;

- b) oświadczenie o braku przeciwwskazań do wzmożonej aktywności fizycznej (w przypadku gdy w walidacji przewidziana jest część praktyczna).

Ponadto, zgodnie z wytycznymi Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji, zaleca się, aby w tym polu powtórzyć warunki określone w polu „Wymagane kwalifikacje poprzedzające”.

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Warto przedstawić informacje według schematu:

- a) informacje, na jakie aktualne lub przewidywane potrzeby społeczne i gospodarcze (regionalne, krajowe, europejskie) odpowiada kwalifikacja;
- b) opinie organizacji gospodarczych, trendy obserwowane na rynku pracy, prognozy dotyczące rozwoju technologii;
- c) strategię rozwoju kraju lub regionu, które mogą mieć wpływ na rozwój zapotrzebowania na kwalifikację;
- d) w jaki sposób włączenie kwalifikacji do ZSK wpłynie na zaspokojenie zdiagnozowanych potrzeb.

Powołując się na dane, należy podać ich źródło (w tym: autor/organizacja, tytuł, miejsce i rok wydania). Zapisy bibliograficzne powinny być ujednolicone, np. zgodnie ze stylem APA, harwardzkim, Vancouver system itd., np.:

– styl harwardzki: wielu pracodawców z sektora sportu nie jest przygotowanych do dbania o podwyższanie kwalifikacji swoich pracowników (Perkowski, 2015: 11).

Bibliografia:

Perkowski, K., (2015), *Sektorowa Rama Kwalifikacji w Sporcie. Kwalifikacje przejrzyste dla trenerów, instruktorów i ich pracodawców*, Biuro Konsorcjum Projektu SRKS, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa.

– styl APA: wielu pracodawców z sektora sportu nie jest przygotowanych do dbania o podwyższanie kwalifikacji swoich pracowników (Perkowski, 2015, s. 11).

Bibliografia:

Perkowski, K. (red.) (2015). *Sektorowa Rama Kwalifikacji w Sporcie. Kwalifikacje przejrzyste dla trenerów, instruktorów i ich pracodawców*. Warszawa: Biuro Konsorcjum Projektu SRKS, Instytut Badań Edukacyjnych.

– Vancouver system: wielu pracodawców z sektora sportu nie jest przygotowanych do dbania o podwyższanie kwalifikacji swoich pracowników [1].

Bibliografia:

[1] K. Perkowski, *Sektorowa Rama Kwalifikacji w Sporcie. Kwalifikacje przejrzyste dla trenerów, instruktorów i ich pracodawców*, Biuro Konsorcjum Projektu SRKS, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2015.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK, zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

W tym miejscu warto wskazać wszystkie kwalifikacje, ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonujących w ZSK, które wykazują podobieństwo do opisywanej, oraz wykazać istniejące między nimi różnice. Warto uwzględnić tutaj zarówno kwalifikacje rynkowe funkcjonujące w ZRK, jak i te uregulowane (wynikające z innych przepisów), a także pochodzące ze szkolnictwa wyższego. Należy również przeanalizować, czy możliwe jest odnoszenie efektów uczenia się do dodatkowych umiejętności zawodowych (załącznik „[Dodatkowe umiejętności zawodowe w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego](#)”).

Jeżeli opisywana kwalifikacja jest etapem ścieżki zawodowej w danej formie sportu, zaleca się odniesienie do innych kwalifikacji z tej ścieżki. Ważne, by poza wskazaniem kwalifikacji zbliżonych podkreślić aspekty (zestawy efektów uczenia się), którymi się one różnią.

Przykładowe zapisy:

Kwalifikacja „Prowadzenie zajęć z grupowych form fitnessu” jest jedną z kwalifikacji przygotowujących do planowania i realizacji zajęć w różnych formach sportu dla wszystkich, w tym przypadku w obszarze grupowych form fitnessu. Zestawy „Podstawy planowania zajęć w sporcie dla wszystkich” oraz „Promowanie zdrowego stylu życia przez aktywność fizyczną” mogą być wspólne z innymi kwalifikacjami potwierdzającymi przygotowanie do prowadzenia zajęć w sporcie dla wszystkich. Kwalifikacja posiada część efektów uczenia się wspólnych z kwalifikacjami potwierdzającymi przygotowanie zawodowe do realizacji zadań w sporcie wyczynowym (np. w zakresie biomechaniki ruchu lub fizjologii wysiłku fizycznego). Niemniej ze względu na ukierunkowanie sportu dla wszystkich w budowaniu szeroko pojętego zdrowia (w aspekcie fizycznym, psychicznym i społecznym), w odróżnieniu od ukierunkowania sportu wyczynowego na wynik sportowy, efekty uczenia się zdefiniowane dla kwalifikacji w tych dwóch podobszarach sportu nie będą tożsame.

„Planowanie i prowadzenie zajęć z alpinizmu jaskiniowego” ma pewne podobieństwa do kwalifikacji w obszarze wspinaczki skalnej i sportowej, taternictwa oraz alpinizmu powierzchniowego. Dotyczą one technik wspinaczkowych, autoratownictwa oraz technik wykorzystywanych w turystyce wysokogórskiej, w szczególności poruszania się w terenie górskim zimą.

Kwalifikacja „Planowanie i prowadzenie zajęć z alpinizmu jaskiniowego” ma również pewne podobieństwa do kwalifikacji „Prowadzenie zajęć freeride’owych i skitourowych”, „Planowanie i prowadzenie zajęć z narciarstwa wysokogórskiego” oraz „Planowanie i prowadzenie zajęć ze wspinaczki górskiej”. Kwalifikacje mają wspólny zestaw efektów uczenia się, dotyczący bezpieczeństwa lawinowego w górach.

Kwalifikacja jest powiązana z innymi kwalifikacjami z obszaru snowboardu: „Realizowanie jednostek lekcyjnych z nauki i doskonalenia jazdy na snowboardzie” oraz „Planowanie i prowadzenie procesu dydaktycznego w snowboardzie”. Efekty uczenia się wskazane dla kwalifikacji „Planowanie i prowadzenie procesu dydaktycznego w snowboardzie” stanowią rozszerzenie zakresu i pogłębienie umiejętności wskazanych dla wnioskowanej kwalifikacji, z kolei efekty uczenia się wskazane dla wnioskowanej kwalifikacji stanowią rozszerzenie zakresu i pogłębienie umiejętności wskazanych dla kwalifikacji „Realizowanie jednostek lekcyjnych z nauki i doskonalenia jazdy na snowboardzie”. Osoba posiadająca kwalifikację: „Realizowanie jednostek lekcyjnych z nauki i doskonalenia jazdy na snowboardzie” – jest przygotowana do samodzielnego planowania, organizowania, prowadzenia i monitorowania jednostek lekcyjnych z nauki i doskonalenia jazdy na snowboardzie na podstawie gotowych planów pracy; „Planowanie i prowadzenie procesu dydaktycznego w snowboardzie” – jest przygotowana do samodzielnego planowania, organizowania i realizowania procesu dydaktycznego w snowboardzie na podstawie obowiązujących systemów szkoleń, z uwzględnieniem wytycznych organizacji szkolącej.

Do tej pory żadna z kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego włączonych do ZSK nie potwierdza przygotowania do wykonywania podobnych zadań zawodowych. Natomiast zestaw/y (lub część zestawu) efektów uczenia się (podać numer i nazwę) może być osiągnięta w toku studiów na kierunkach wychowanie fizyczne, sport, rekreacja ruchowa lub pokrewnym. Jednak osiągnięcie efektów uczenia się zdefiniowanych dla powyższej kwalifikacji w toku studiów uwarunkowane jest doborem treści kształcenia przez poszczególne uczelnie.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Zalecane jest podanie typowych miejsc pracy.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

W przypadku określania kompetencji kadry walidującej zaleca się stosowanie zapisu: *komisja walidująca składająca się z trzech osób, które:*

- a) ukończyły studia wyższe z obszaru sportu (np. o kierunku rekreacja ruchowa, sport, wychowanie fizyczne lub pokrewnym);*
- b) posiadają co najmniej X-letnie (należy wskazać liczbę lat, np. 3 czy 5 w zależności od dyscypliny, decyduje wnioskodawca) doświadczenie w pracy zawodowej jako np. trener w danej dyscyplinie sportu, trener personalny, instruktor dyscypliny itd., uzyskane w ciągu ostatnich 10 lat;*
- c) posiadają co najmniej X-letnie (należy wskazać liczbę lat, np. 3 czy 5 w zależności od dyscypliny, decyduje wnioskodawca) doświadczenie w szkoleniu, w tym w ocenianiu, np. trenerów personalnych, instruktorów, uzyskane w ciągu ostatnich 10 lat.*

Wskazując warunki organizacyjne i materialne prowadzenia walidacji, warto uwzględnić zapis o konieczności ubezpieczenia OC osoby przystępującej do walidacji na czas trwania walidacji, np. *instytucja certyfikująca jest zobowiązana zapewnić ubezpieczenie OC osobom przystępującym do walidacji.*

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Należy odnieść się tylko do efektów uczenia się i kryteriów weryfikacji, charakteryzując zakres odpowiedzialności i samodzielności w działaniu, odpowiadając na pytania *o przygotowanie osoby posiadającej kwalifikację do samodzielnego działania w warunkach mniej lub bardziej przewidywalnych, wykonywania działania o różnym*

poziomie złożoności, podejmowania określonych ról w grupie, ponoszenia odpowiedzialności za jakość i skutki działań (własnych lub kierowanego zespołu).

Przy formułowaniu syntetycznej charakterystyki efektów uczenia się warto również uwzględnić zakres informacji zawartych w Sektorowej Ramie Kwalifikacji w Sporcie.

Przykład:

Osoba posiadająca kwalifikację planuje i realizuje proces treningu personalnego osób, które chcą zadbać o prawidłową masę ciała, wymodelować sylwetkę, rozwinąć lub utrzymać formę fizyczną. Na podstawie zdiagnozowanych potrzeb i możliwości uczestnika przygotowuje plan treningowy. Organizuje proces treningowy, planuje i prowadzi jednostki treningowe. Wspomaga uczestników w osiągnięciu założonych celów treningowych, stosując techniki motywacyjne. Wykonywane działania zawodowe koncentruje na przeprowadzeniu efektywnego i bezpiecznego procesu treningowego, w tym jednostek treningowych, biorąc odpowiedzialność za kondycję zdrowotną osób uczestniczących w procesie. Wdraża uczestników do prozdrowotnego trybu życia. Podejmowane czynności wykonuje z wykorzystaniem wiedzy dotyczącej zasad teorii i metodyki sportu oraz biologicznych i psychospołecznych podstaw funkcjonowania człowieka. Doskonalą i rozwija swoje kompetencje, opierając się na trendach, osiągnięciach metodycznych i naukowych w sporcie powszechnym.

Zestawy efektów uczenia się

Powinny nawiązywać do wyznaczników sektorowych z Raportu Projektu SRKS (Załącznik nr 1, s. 59).

Aby zachować spójność i porównywalność kwalifikacji w sporcie, warto rozważyć, czy możliwe jest uwzględnienie zestawów efektów uczenia się dotyczących podstaw teoretycznych zajęć i procesów w sporcie, a także promowania aktywności fizycznej, w brzmieniu proponowanym przez Radę. Jeśli zalecenia Rady zostałyby uwzględnione, zaleca się następujące brzmienie nazw zestawów: „Podstawy realizacji zajęć”; „Podstawy realizacji procesu treningowego”; „Uwarunkowania realizacji zajęć”; „Uwarunkowania realizacji procesu treningowego” itp.

Dla kwalifikacji potwierdzających przygotowanie do prowadzenia zajęć w sporcie dla wszystkich zaleca się następujące zestawy efektów uczenia się (opisane m.in. w kwalifikacji „Prowadzenie zajęć z grupowych form fitness”):

- a) Zestaw nr 1. Podstawy planowania zajęć w sporcie dla wszystkich (efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji dla tego zestawu możliwe do wykorzystania w całości z powyższej kwalifikacji);

- b) Zestaw nr 2. Planowanie zajęć z (nazwa formy sportu) – wymaga uwzględnienia specyfiki danej formy sportu;
- c) Zestaw nr 3. Realizowanie zajęć z (nazwa formy sportu) – wymaga uwzględnienia specyfiki danej formy sportu;
- d) Zestaw nr 4. Promowanie zdrowego stylu życia przez aktywność fizyczną – efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji dla tego zestawu możliwe do wykorzystania w całości z powyższej kwalifikacji.

Dla kwalifikacji potwierdzających przygotowanie do prowadzenia procesu treningowego w sporcie dla wszystkich zaleca się następujące zestawy efektów uczenia się (opisane m.in. w kwalifikacji „Prowadzenie procesu treningu personalnego”):

- a) Zestaw nr 1. Podstawy procesu treningowego w sporcie dla wszystkich – wymaga uwzględnienia specyfiki danej formy sportu;
- b) Zestaw nr 2. Planowanie procesu treningowego w sporcie dla wszystkich – wymaga uwzględnienia specyfiki danej formy sportu;
- c) Zestaw nr 3. Realizowanie procesu treningowego w sporcie dla wszystkich – wymaga uwzględnienia specyfiki danej formy sportu;
- d) Zestaw nr 4. Wdrażanie uczestnika do prozdrowotnego stylu życia (efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji dla tego zestawu możliwe do wykorzystania w całości z powyższej kwalifikacji).

W określeniu zestawów oraz poszczególnych efektów uczenia się wraz z kryteriami ich weryfikacji wnioskodawca powinien kierować się przede wszystkim specyfiką zadań zawodowych zdefiniowanych dla danej kwalifikacji. Odstępstwa od powyższych propozycji nie wymagają uzasadnienia.

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK)/ Sektorowej Ramy Kwalifikacji w Sporcie (SRKS)

Aby osoby oceniające wniosek łatwiej mogły zrozumieć głębię efektów uczenia się, rekomenduje się dołączenie propozycji tabeli zgodności, która udokumentuje odniesienie efektów uczenia się w zestawach do najlepiej odpowiadających im składników opisów poziomów PRK (przykładowa tabela zgodności zob. Ziewiec-Skokowska i Stęchły, 2016, s. 22).

Pomocnym narzędziem może być tabela zgodności charakterystyk poziomów SRKS z charakterystykami PRK typowymi dla kształcenia i szkolenia zawodowego (drugiego stopnia), opublikowana w raporcie Projektu SRKS (Załącznik nr 2, s. 65).

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Sugeruje się okres od 3 do 5 lat, poza kwalifikacjami na poziomie 7, gdzie zaleca się bezterminowość. Inny okres ważności warto uzasadnić.

Uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji

Należy wpisać „nie dotyczy”.

Kod dziedziny kształcenia

813 – Nauki o sporcie i kulturze fizycznej

Kod PKD

85.51.Z. Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych

Załącznik 1. Wyznaczniki sektorowe w Sektorowej Ramie Kwalifikacji w sektorze sport (SRKS)

Wyznaczniki sektorowe to wymagania kluczowe dla sektora (np. kompetencje niezbędne do wykonywania zadań zawodowych charakterystycznych dla tego sektora lub niezbędne do realizacji najważniejszych jego celów). W SRKS zostały wykorzystane następujące wyznaczniki sektorowe:

- **Orientacja na czynno ci warunkuj ce realizacj zaj lub proces treningowy w sporcie**, obejmująca następujące zadania: diagnozowanie do uczestnictwa w sporcie, planowanie, organizację i prowadzenie zajęć lub procesu treningowego, kontrolę i ocenę efektów treningowych, zapewnianie bezpieczeństwa uczestnikom sportu, a także przygotowanie sprawnościowe oraz techniczne lub taktyczne do realizacji zajęć lub procesu treningowego w sporcie.
- **Orientacja na metody, formy, rodki stosowane w zaj ciach lub w procesie treningowym w sporcie**, odnosząca się do specyfiki danego sportu, determinującej zespół ćwiczeń, procedur i czynności oraz przedmiotów i urządzeń, a także czasowo-przestrzenno-organizacyjnych warunków realizacji celów i zadań w sporcie.
- **Orientacja na uwarunkowania i psychospołeczne aspekty uczestnictwa w sporcie**, determinowanego takimi zmiennymi, jak: płeć, wiek, wykształcenie, status ekonomiczny, stan zdrowia, styl życia, umiejętności ruchowe, dostępność obiektów, urządzeń i sprzętu, uwarunkowania środowiska naturalnego, wsparcie społeczne, moda, oddziaływanie mediów. Mnogość czynników determinujących uczestnictwo w sporcie (zarówno wyczynowym, jak i amatorskim), a także fakt, że sport jest działaniem dobrowolnym człowieka, często podejmowanym w czasie wolnym, powoduje, że w pracy z uczestnikiem sportu konieczne są: indywidualizacja realizowanych zadań, przygotowanie zawodowe w zakresie komunikacji i motywowania do sportu, dbanie o atmosferę i atrakcyjność zajęć/procesu treningowego, a także działania edukacyjno-wychowawcze.
- **Orientacja na efekt uczestnictwa w sporcie: zdrowie lub poziom sportowy**, obejmująca działania ukierunkowane na promocję zdrowego stylu życia oraz prewencję pierwotną i wtórną chorób cywilizacyjnych poprzez regularną aktywność fizyczną, a także działania ukierunkowane na współzawodnictwo w danym sporcie.
- **Orientacja na aspekty wspomagaj ce działalno zawodow w sporcie**, obejmująca korzystanie z osiągnięć nauki oraz innych wspomagających obszarów (np. medycyny, fizjoterapii, dietetyki). W sporcie kwalifikowanym także działania organizacyjne poza procesem szkolenia sportowego, działania socjalno-bytowe i kontrola jakości pracy.

Załącznik 2. Analiza zgodności charakterystyk poziomów SRKS z charakterystykami PRK typowymi dla kształcenia i szkolenia zawodowego (drugiego stopnia)

Charakterystyki poziomu 2 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 2 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
Zna*⁴:	Zna i rozumie*:
<ul style="list-style-type: none"> podstawowe* zasady organizowania i prowadzenia zajęć sportowych, w tym przepisy BHP; 	<ul style="list-style-type: none"> najbardziej podstawowe* zjawiska i procesy dotyczące wykonywanych działań zawodowych; zasady i procedury bhp odnoszące się do wykonywanych działań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> specyfikę danego sportu i obowiązujące w nim przepisy; 	<ul style="list-style-type: none"> najbardziej podstawowe zjawiska i procesy dotyczące wykonywanych działań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> podstawowe funkcje sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> najbardziej podstawowe zjawiska i procesy dotyczące wykonywanych działań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> zasady współzawodnictwa sportowego; 	<ul style="list-style-type: none"> najbardziej podstawowe zjawiska i procesy dotyczące wykonywanych działań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> metody, formy i środki stosowane w danym sporcie (w tym ćwiczenia, metody nauczania ruchu, formy organizacyjne prowadzenia zajęć, sprzęt sportowy) oraz podstawowe zasady ich wykorzystania w organizacji i prowadzeniu zajęć sportowych; 	<ul style="list-style-type: none"> metody i technologie związane z wykonywanymi działaniami zawodowymi; najbardziej podstawowe zasady posługiwania się narzędziami, maszynami i urządzeniami używanymi do wykonywania działań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> powszechnie używane pojęcia dla danego sportu. 	<ul style="list-style-type: none"> najbardziej podstawowe pojęcia i typowe nazewnictwo związane z wykonywanymi działaniami zawodowymi.
Potrafi:	Potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> asystować w organizowaniu i prowadzeniu zajęć sportowych; 	<ul style="list-style-type: none"> planować bardzo proste działania zawodowe pod kierunkiem bardziej doświadczonej osoby i korygować plan stosownie do okoliczności; wykonywać czynności wchodzące w skład bardzo prostych działań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> prowadzić fragmenty zajęć sportowych z pomocą i/lub pod bezpośrednim nadzorem; 	<ul style="list-style-type: none"> wykonywać czynności wchodzące w skład bardzo prostych działań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> demonstrować podstawowe ćwiczenia dla danego sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> wykonywać czynności wchodzące w skład bardzo prostych działań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> przekazywać uczestnikom sportu informacje niezbędne do udziału w sporcie⁵ (np. nt. wymaganego sprzętu sportowego, przepisów gry, zasad bezpieczeństwa) oraz zachęcać ich do aktywności fizycznej; 	<ul style="list-style-type: none"> wykonywać czynności wchodzące w skład bardzo prostych działań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> przygotowywać obiekty i urządzenia do zajęć sportowych; 	<ul style="list-style-type: none"> używać typowego wyposażenia stanowisk pracy związanych z wykonywaniem bardzo prostych działań zawodowych, z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa.

⁴ *W związku z trudnością rozumienia różnicy pomiędzy określeniami „najbardziej podstawowy” (poziom 2 PRK) a „podstawowy” (poziom 3 PRK) zdecydowano, że progresja w charakterystykach SRKS zostanie ukazana poprzez użycie czasowników „zna” na poziomie 2 SRKS oraz „zna i rozumie” na poziomie 3 SRKS. Stąd już na poziomie 2 SRKS użyto określenia „podstawowy” w miejsce określenia „najbardziej podstawowy”, występującego w PRK.

⁵ Na poziomie 2 SRKS występuje zapis odnoszący się tylko do przekazywania uczestnikom sportu informacji niezbędnych do udziału w sporcie, np. nt. wymaganego sprzętu sportowego, przepisów gry, zasad bezpieczeństwa (bez których niemożliwe byłoby uczestnictwo w sporcie). Na poziomie 3 SRKS ten składnik opisu charakterystyk został rozwinięty, m.in. obejmuje również informację zwrotną nt. wykonania ćwiczeń, np. w postaci pochwał.

Charakterystyki poziomu 2 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 2 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
<ul style="list-style-type: none"> • udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej; 	<p>Brak odniesienia w kategorii „umiejętności”.</p> <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „kompetencje społeczne”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jest gotów do postępowania zgodnie z regulaminami i instrukcjami, które są związane z działaniami zawodowymi.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • stosować się do przepisów BHP oraz uwarunkowań prawnych działalności sportowej. 	<p>Brak odniesienia w kategorii „umiejętności”.</p> <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „wiedza”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zna zasady i procedury bhp odnoszące się do wykonywanych działań zawodowych.</i> <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „kompetencje społeczne”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jest gotów do postępowania zgodnie z regulaminami i instrukcjami, które są związane z działaniami zawodowymi.</i>
Jest gotów do:	Jest gotów do:
<ul style="list-style-type: none"> • uwzględniania łatwych do przewidzenia skutków uczestnictwa w realizowanych zajęciach sportowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • brania pod uwagę bezpośrednich oraz odroczonej w czasie, łatwych do przewidzenia skutków sposobu wykonywania własnej pracy;
<ul style="list-style-type: none"> • promowania sportu oraz zasady fair play poprzez własną postawę; 	<ul style="list-style-type: none"> • brania pod uwagę bezpośrednich oraz odroczonej w czasie, łatwych do przewidzenia skutków sposobu wykonywania własnej pracy;
<ul style="list-style-type: none"> • dbałości o sprawność fizyczną niezbędną do prawidłowego demonstrowania ćwiczeń fizycznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • brania pod uwagę bezpośrednich oraz odroczonej w czasie, łatwych do przewidzenia skutków sposobu wykonywania własnej pracy;
<ul style="list-style-type: none"> • kontrolowania jakości własnej pracy, m.in. opierając się na wytycznych osób nadzorujących organizację i prowadzenie zajęć sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • kontrolowania jakości własnej pracy z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi i procedur kontrolnych.
Charakterystyki poziomu 3 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 3 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
Zna i rozumie:	Zna i rozumie:
<ul style="list-style-type: none"> • zasady planowania, organizowania, prowadzenia i monitorowania zajęć w danym sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> • standardowe⁶ rozwiązania organizacyjne stosowane w wykonywaniu zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • zasady organizowania małych przedsięwzięć sportowych (np. zawodów, festynów sportowych); 	<ul style="list-style-type: none"> • standardowe rozwiązania organizacyjne stosowane w wykonywaniu zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • zasady stosowania metod, form i środków w realizacji zajęć w danym sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> • standardowe metody i technologie stosowane w wykonywaniu zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • terminologię specyficzną dla danego sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe pojęcia i terminologię dotyczącą wykonywanych zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • potrzeby, motywy i bariery do uczestnictwa w zajęciach i przedsięwzięciach sportowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawiska i procesy dotyczące wykonywanych zadań zawodowych.
<ul style="list-style-type: none"> • style kierowania grupą uczestników zajęć; 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawiska i procesy dotyczące wykonywanych zadań zawodowych.
<ul style="list-style-type: none"> • rolę sportu, w szczególności w aspekcie prozdrowotnego stylu życia oraz podnoszenia sprawności fizycznej i umiejętności sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawiska i procesy dotyczące wykonywanych zadań zawodowych.

⁶ Założeniem autorów SRKS było unikanie określeń typu „standardowe”, „różne”, „w szerszym zakresie” itp., stąd w odróżnieniu od zapisów w PRK na poziomie 3 SRKS określenie „standardowe” nie występuje. Autorzy odnoszą ten składnik opisu charakterystyki do znajomości takich zasad, które są niezbędne do wykonania danego zadania zawodowego. Patrz przypis 5.

Charakterystyki poziomu 3 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 3 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
Potrafi:	Potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie planować, organizować, prowadzić i monitorować zajęcia sportowe i małe przedsięwzięcia sportowe na podstawie gotowego schematu pracy, modyfikując go z uwzględnieniem możliwości, potrzeb i zainteresowań uczestników oraz warunków zewnętrznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowywać i korygować, stosownie do okoliczności, plan wykonywania niezbyt prostych zadań zawodowych⁷; • wykonywać niezbyt proste zadania zawodowe; • organizować stanowiska pracy związane z wykonywaniem niezbyt prostych zadań zawodowych, z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa; • wyszukiwać, porównywać, oceniać i analizować informacje potrzebne do wykonywania zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • planować, organizować i prowadzić zajęcia i przedsięwzięcia sportowe, dbając o atrakcyjność i atmosferę ich przebiegu; 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowywać i korygować, stosownie do okoliczności, plan wykonywania niezbyt prostych zadań zawodowych; • wykonywać niezbyt proste zadania zawodowe; • organizować stanowiska pracy związane z wykonywaniem niezbyt prostych zadań zawodowych, z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa; • wyszukiwać, porównywać, oceniać i analizować informacje potrzebne do wykonywania zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • dobierać metody, formy i środki typowe dla danego sportu do możliwości, potrzeb i zainteresowań uczestników zajęć oraz warunków zewnętrznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać niezbyt proste zadania zawodowe; • wyszukiwać, porównywać, oceniać i analizować informacje potrzebne do wykonywania zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • objaśniać zasadnicze ćwiczenia dla danego sportu i nauczać tych ćwiczeń⁸; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać niezbyt proste zadania zawodowe;
<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać nowe technologie wspomagające uczestnictwo w zajęciach sportowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać niezbyt proste zadania zawodowe;
<ul style="list-style-type: none"> • dostosowywać styl kierowania grupą ćwiczebną do celów i potrzeb jej uczestników; 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowywać i korygować, stosownie do okoliczności, plan wykonywania niezbyt prostych zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie rozwiązywać typowe⁹ problemy pojawiające się w czasie realizacji zajęć i małych przedsięwzięć sportowych (np. zróżnicowany poziom sprawności fizycznej i umiejętności, różne cele i potrzeby w grupie uczestników zajęć); 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać proste problemy występujące w trakcie wykonywania niezbyt prostych zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • porozumiewać się z uczestnikami sportu przy zastosowaniu prostych narzędzi komunikacji i motywacji (np. pochwał). 	<ul style="list-style-type: none"> • odbierać i przekazywać informacje niezbędne przy wykonywaniu niezbyt prostych zadań zawodowych.

⁷ Planowanie, organizowanie, prowadzenie i monitorowanie zajęć sportowych i małych przedsięwzięć sportowych zostało uznane za niezbyt proste zadanie, ponieważ jest warunkowane wieloma czynnikami wpływającymi na przewidywalność wykonania zadania. Wykorzystywane w realizacji gotowe schematy zajęć czy imprez sportowych (tzw. konspekty) muszą być często modyfikowane m.in. do psychofizycznych potrzeb uczestników lub zmiennych warunków zewnętrznych, np. pogody. Zadania zawodowe zostały uszeregowane według ich logicznej złożoności – trudności w realizacji, np.: prowadzenie zajęć z pomocą, samodzielne prowadzenie zajęć i małych imprez, prowadzenie procesu treningowego, prowadzenie procesu treningowego z osobami o specyficznych potrzebach, krytyczna analiza procesu treningowego, kreatywny wkład w rekomendacje dotyczące realizacji procesu treningowego.

⁸ Należy podkreślić różnicę pomiędzy „demonstrowaniem” ćwiczeń (poziom 2 SRKS), które ogranicza się do zaprezentowania prawidłowej techniki ćwiczenia, a „objaśnianiem i nauczaniem ćwiczeń” (poziom 3 SRKS). To ostatnie zadanie polega m.in. na wyodrębnieniu poszczególnych faz ruchu, wyjaśnieniu ich znaczenia dla efektywności przebiegu ćwiczenia oraz wdrożeniu odpowiedniej metody nauczania ćwiczenia.

⁹ Określenie „typowe problemy” stosowane w SRKS odnosi się do określenia „proste problemy” użytego w PRK.

Charakterystyki poziomu 3 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 3 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
Jest gotów do:	Jest gotów do:
<ul style="list-style-type: none"> ponoszenia odpowiedzialności za rzetelną realizację zajęć i małych przedsięwzięć sportowych oraz bezpieczeństwo i zdrowie uczestników; 	<ul style="list-style-type: none"> rzetelnego wykonywania własnych zadań zawodowych; przyjmowania odpowiedzialności za wykonywane zadania zawodowe; postępowania zgodnie z przepisami, które dotyczą wykonywania zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> promowania sportu poprzez działania edukacyjno-informacyjne; 	<ul style="list-style-type: none"> rzetelnego informowania o sprawach dotyczących wykonywanych zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> uwzględniania bieżących oraz odroczonej w czasie skutków uczestnictwa w prowadzonych zajęciach i małych przedsięwzięciach sportowych; 	<ul style="list-style-type: none"> brania pod uwagę bezpośrednich oraz odroczonej w czasie skutków sposobu wykonywania zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> dokonywania bieżącej oceny wykonywanych zadań; 	<ul style="list-style-type: none"> kontrolowania jakości wykonywania zadań zawodowych przez zespół, w ramach którego pracuje;
<ul style="list-style-type: none"> monitorowania osób o niższych kwalifikacjach w sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> kontrolowania jakości wykonywania zadań zawodowych przez zespół, w ramach którego pracuje;
<ul style="list-style-type: none"> systematycznego uzupełniania swojej wiedzy i umiejętności z zakresu prowadzonych zajęć sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> brak odniesienia w PRK dla tego składnika opisu charakterystyki SRKS.
Charakterystyki poziomu 4 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 4 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
Zna i rozumie:	Zna i rozumie:
<ul style="list-style-type: none"> zasady diagnozowania, planowania, organizowania, prowadzenia, kontroli i oceny procesu treningowego w sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> ogólne podstawy teoretyczne metod i rozwiązań stosowanych w wykonywanych zadaniach zawodowych; różne¹⁰ rozwiązania organizacyjne stosowane w wykonywaniu zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> zasady stosowania metod, form i środków w procesie treningowym w sporcie przy typowych celach treningowych (takich jak np.: redukcja masy ciała, poprawa sprawności fizycznej, nauczanie umiejętności technicznych i taktycznych w sporcie); 	<ul style="list-style-type: none"> różne metody i technologie stosowane w wykonywaniu zadań zawodowych; zasady działania narzędzi, maszyn i urządzeń wykorzystywanych do wykonywania zadań zawodowych¹¹;
<ul style="list-style-type: none"> zadania pracy edukacyjno-wychowawczej w sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> podstawowe uwarunkowania zjawisk i procesów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> w zależności od ukierunkowania działań zawodowych na zdrowie lub poziom sportowy, zasady i metody wdrażania uczestników sportu do prozdrowotnego stylu życia lub współzawodnictwa sportowego w danym sporcie. 	<ul style="list-style-type: none"> podstawowe uwarunkowania zjawisk i procesów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych.

¹⁰ Progres w charakterystykach pomiędzy poziomem 3 a 4 SRKS dotyczy zmiany ukierunkowania zadań zawodowych z „zajęć sportowych” (3 PRK) na „proces treningowy” (4 PRK), co samo w sobie determinuje większą różnorodność wymaganych zasad, metod, procedur, rozwiązań itp. Założeniem autorów SRKS było unikanie określeń typu „różne”, „standardowe”, „w szerszym zakresie” itp., dlatego w odróżnieniu od zapisów w PRK na poziomie 4 SRKS określenie „różne” czy „w szerokim zakresie” nie występuje.

¹¹ Obejmuje obsługę sprzętu sportowego, np. elektrycznych bieżni, ergometrów oraz sprzętu pomiarowego, np. pulsometrów, analizatorów składu ciała itd.

Charakterystyki poziomu 4 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 4 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
Potrafi:	Potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie planować, organizować, prowadzić, kontrolować i oceniać proces treningowy w sporcie z uwzględnieniem zainteresowań, możliwości i potrzeb uczestnika sportu oraz świadomie wyselekcjonowanych metod i narzędzi pracy; 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowywać i korygować, stosownie do okoliczności, plan wykonywania niezbyt złożonych zadań zawodowych własnych oraz kierowanego zespołu; • wykonywać niezbyt złożone zadania¹² zawodowe w typowych warunkach; • przetwarzać informacje dotyczące niezbyt złożonych zadań zawodowych; • kształtować warunki pracy swoje i podległego zespołu z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy;
<ul style="list-style-type: none"> • dostosowywać metody, formy i środki do uwarunkowań rozwoju ontogenetycznego, celów i postępów treningowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowywać i korygować, stosownie do okoliczności, plan wykonywania niezbyt złożonych zadań zawodowych własnych oraz kierowanego zespołu; • przetwarzać informacje dotyczące niezbyt złożonych zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • dostosowywać narzędzia komunikacji i motywacji do potrzeb uczestników sportu i etapu procesu treningowego; 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowywać i korygować, stosownie do okoliczności, plan wykonywania niezbyt złożonych zadań zawodowych własnych oraz kierowanego zespołu; • przetwarzać informacje dotyczące niezbyt złożonych zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać nowe technologie wspomagające proces treningowy w sporcie; 	<p>Brak odniesienia w kategorii „umiejętności”.</p> <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „wiedza”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zna różne metody i technologie stosowane w wykonywaniu zadań zawodowych.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać i samodzielnie rozwiązywać typowe problemy pojawiające się w procesie treningowym (np. spadek motywacji i/lub problemy organizacyjne, utrudniające systematyczne uczestnictwo w sporcie). 	<ul style="list-style-type: none"> • diagnozować i rozwiązywać problemy występujące w trakcie wykonywania niezbyt złożonych zadań zawodowych własnych lub podległych pracowników.
Jest gotów do:	Jest gotów do:
<ul style="list-style-type: none"> • ponoszenia odpowiedzialności za rzetelną realizację procesu treningowego w sporcie oraz za zdrowie i bezpieczeństwo jego uczestników; 	<ul style="list-style-type: none"> • przyjmowania odpowiedzialności związanej z wykonywaniem zadań indywidualnych/związanej z kierowaniem małymi zespołami pracowniczymi; • brania pod uwagę społecznych i ekonomicznych skutków sposobu wykonywania zadań zawodowych; • przestrzegania wymagań wynikających z technologii oraz zasad organizacji pracy;
<ul style="list-style-type: none"> • kształtowania potrzeby dbałości o ogólną edukację uczestników sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> • brania pod uwagę społecznych i ekonomicznych skutków sposobu wykonywania zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • świadomego postępowania zgodnie z zasadami etyki zawodowej; 	<ul style="list-style-type: none"> • postępowania zgodnie z podstawowymi zasadami etycznymi w wykonywaniu zadań zawodowych;
<ul style="list-style-type: none"> • dokonywania bieżącej i okresowej oceny wykonywanych działań; 	<ul style="list-style-type: none"> • kontrolowania jakości wykonywania zadań podległych pracowników;
<ul style="list-style-type: none"> • koordynowania i oceniania pracy osób o niższych kwalifikacjach w sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> • kontrolowania jakości wykonywania zadań podległych pracowników;

¹² Patrz przypis 5 i 8.

Charakterystyki poziomu 4 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 4 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
<ul style="list-style-type: none"> • efektywnej współpracy z małym zespołem specjalistów; 	<ul style="list-style-type: none"> • współdziałania w ramach zespołu oraz z innymi osobami i zespołami; • komunikowania się w środowisku zawodowym w sposób zapewniający dobrą współpracę w ramach zespołu oraz z innymi osobami i zespołami.
<ul style="list-style-type: none"> • śledzenia trendów w rozwoju sportu, wspierających proces samokształcenia. 	<p>Brak odniesienia w kategorii „kompetencje społeczne”.</p> <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „umiejętności”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Potrafi śledzić nowości w zakresie wykonywanych zadań zawodowych.</i>
Charakterystyki poziomu 5 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 5 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
Zna i rozumie:	Zna i rozumie:
<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązania pozwalające na samodzielną realizację procesu treningowego w sporcie z osobami o specyficznych potrzebach (np. zdrowotnych, ukierunkowanych na osiągnięcia sportowe); 	<ul style="list-style-type: none"> • w szerokim zakresie¹³ rozwiązania organizacyjne w działalności zawodowej; • wybrane teorie wyjaśniające zjawiska i procesy odnoszące się do działalności zawodowej;
<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe pojęcia i zjawiska z innych, wspierających obszarów działalności zawodowej¹⁴; 	<ul style="list-style-type: none"> • wybrane teorie wyjaśniające zjawiska i procesy odnoszące się do działalności zawodowej;
<ul style="list-style-type: none"> • różnorodne zasady doboru metod, form i środków wykorzystywanych w danym sporcie, również w kontekście specyficznych potrzeb uczestników sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> • podstawy teoretyczne metod i technologii stosowanych w działalności zawodowej; • w szerokim zakresie metody i technologie stosowane w działalności zawodowej;
<ul style="list-style-type: none"> • w zależności od ukierunkowania działań zawodowych na zdrowie lub poziom sportowy, różnorodne rozwiązania technologiczne i osiągnięcia naukowe w zakresie specyficznych potrzeb uczestników sportu. 	<ul style="list-style-type: none"> • podstawy teoretyczne metod i technologii stosowanych w działalności zawodowej; • w szerokim zakresie metody i technologie stosowane w działalności zawodowej.
Potrafi:	Potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • realizować proces treningowy w sporcie w kontekście specyficznych potrzeb jego uczestników¹⁵ (np. zdrowotnych, ukierunkowanych na konkretne osiągnięcia sportowe); 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowywać plan działań dotyczący zadań zawodowych, własnych i kierowanego zespołu, z uwzględnieniem zmiennych, dających się przewidzieć warunków, oraz wykorzystywać plan stosownie do okoliczności; • wykonywać niezbyt złożone zadania zawodowe w zmiennych, ale przewidywalnych warunkach;
<ul style="list-style-type: none"> • objaśniać złożone zadania ruchowe i nauczać tych zadań (np. ćwiczeń uwzględniających ograniczenia zdrowotne, ćwiczeń o wysokim stopniu trudności technicznej); 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać niezbyt złożone zadania zawodowe w zmiennych, ale przewidywalnych warunkach;
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać i rozwiązywać problemy pojawiające się podczas realizacji procesu treningowego, wynikające ze specyficznych potrzeb uczestników sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować i oceniać przebieg oraz efekty działalności zawodowej, rozwiązywać nietypowe problemy i wprowadzać odpowiednie korekty;

¹³ Autorzy SRKS dążyli do ograniczenia wyrażenia „w szerokim zakresie”. Specyficzne potrzeby uczestników sportu determinują tu „szerszy zakres” rozwiązań w porównaniu z realizacją procesu treningowego dla osób bez specyficznych potrzeb zdrowotnych (4 SRKS). Patrz przypisy 5 i 8.

¹⁴ Dotyczy wąskiego obszaru wspierającej działalności zawodowej, odpowiadającej specyficznym potrzebom uczestników sportu, np. do prowadzenia procesu treningowego dla kobiet w ciąży niezbędna jest podstawowa wiedza z położnictwa.

¹⁵ Specyficzne potrzeby uczestników sportu powodują istotne ograniczenia w realizacji procesu treningowego, np. wykorzystania konkretnych ćwiczeń. W zależności od postępów treningowych (np. zmniejszenia bólów pleców, nabywania znaczących umiejętności technicznych) konieczna jest modyfikacja planu treningowego. Są to zmienne, lecz przewidywalne warunki realizacji procesu treningowego.

Charakterystyki poziomu 5 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 5 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
<ul style="list-style-type: none"> • analizować i oceniać zasadność metod, form i środków stosowanych w danym sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> • dobierać metody, technologie, procedury i materiały potrzebne w działalności zawodowej; • dokonywać analizy prowadzonej działalności zawodowej na podstawie danych ilościowych;
<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać różnorodne narzędzia komunikacji i motywacji w kontekście specyficznych potrzeb i uwarunkowań uczestnictwa w sporcie (np. zdrowotnych, sytuacji stresogennych wynikających z rywalizacji sportowej); 	<ul style="list-style-type: none"> • współpracować z klientami¹⁶ i kooperantami;
<ul style="list-style-type: none"> • w realizacji zadań wykorzystywać wiedzę z różnych dziedzin nauki¹⁷. 	<ul style="list-style-type: none"> • śledzić rozwój danego obszaru działalności zawodowej, uwarunkowania prawne oraz lokalne konteksty; • korzystać z dostępnych możliwości aktualizacji i poszerzania kompetencji zawodowych.
Jest gotów do:	Jest gotów do:
<ul style="list-style-type: none"> • efektywnej współpracy i komunikacji ze specjalistami z innych wspierających obszarów zawodowych (np. z lekarzem, fizjoterapeutą); 	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzegania obowiązujących w działalności zawodowej zasad postępowania gwarantujących właściwą jakość działań zawodowych oraz bezpieczeństwo; • utrzymywania właściwych relacji w lokalnym środowisku zawodowym;
<ul style="list-style-type: none"> • promowania zasad etyki zawodowej specyficznej dla realizacji treningu sportowego w środowisku sportowym; 	<ul style="list-style-type: none"> • promowania zasad etycznych w działalności zawodowej; • utrzymywania właściwych relacji w lokalnym środowisku zawodowym.
<ul style="list-style-type: none"> • przekazywania swojej wiedzy i umiejętności w środowisku sportowym, w szczególności poprzez szkolenie osób o niższych kwalifikacjach¹⁸; 	<p>Brak odniesienia w kategorii „kompetencje społeczne”.</p> <p><i>Pokrewne zapisy w kategorii „umiejętności”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Oceniać potrzeby szkoleniowe podległych pracowników;</i> • <i>Pełnić funkcje opiekuna stażysty/mentora.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • oceniania poziomu swojej wiedzy i umiejętności, dostrzegania własnych ograniczeń i planowania rozwoju zawodowego. 	<p>Brak odniesienia w kategorii „kompetencje społeczne”.</p> <p><i>Pokrewne zapisy w kategorii „umiejętności”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Potrafi analizować i oceniać swoje kompetencje zawodowe;</i> • <i>Potrafi korzystać z dostępnych możliwości aktualizacji i poszerzania kompetencji zawodowych.</i>
Charakterystyki poziomu 6 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 6 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
Zna i rozumie:	Zna i rozumie:
<ul style="list-style-type: none"> • kompleksowo proces treningowy w sporcie, w tym realizowany w nietypowych zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach dla danego sportu (np. w różnych warunkach geoklimatycznych i środowiskowych, podczas rekonwalescencji w procesie szkolenia sportowego); 	<ul style="list-style-type: none"> • w zaawansowanym stopniu teorii wyjaśniające zjawiska i procesy związane z działalnością zawodową; • różnorodne, złożone rozwiązania organizacyjne w dziedzinie działalności zawodowej;
<ul style="list-style-type: none"> • wybrane pojęcia i teorie z pokrewnych dziedzin nauki, umożliwiające wielokierunkowe działania analityczno-rozwojowe w sporcie¹⁹; 	<ul style="list-style-type: none"> • w zaawansowanym stopniu teorii wyjaśniające zjawiska i procesy związane z działalnością zawodową;

¹⁶ Pojęcie „klient” jest bardzo specyficzne dla sportu powszechnego. Efektywna i długofalowa współpraca z klientem zajęć sportowych/treningu prozdrowotnego jest uwarunkowana odpowiednim doбором i zastosowaniem narzędzi komunikacji i motywacji. W odniesieniu do sportu kwalifikowanego zdecydowanie bardziej odpowiednie byłoby w tym miejscu użycie słowa „zawodnik”.

¹⁷ Patrz przypis 12.

¹⁸ Dotyczy szkoleń bardziej rozbudowanych niż szkolenie stanowiskowe (4 PRK).

¹⁹ Dotyczy wąskiego obszaru pokrewnych dziedzin nauki, umożliwiającego wielokierunkowe działania analityczno-rozwojowe w sporcie.

Charakterystyki poziomu 6 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 6 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
<ul style="list-style-type: none"> • innowacyjne technologie i rozwiązania stosowane w danym sporcie (np. nowoczesne materiały lub sprzęt sportowy, nowoczesne programy ćwiczeń); 	<ul style="list-style-type: none"> • w zaawansowanym stopniu podstawy teoretyczne metod i technologii w dziedzinie działalności zawodowej; • różnorodne, złożone metody i technologie w dziedzinie działalności zawodowej;
<ul style="list-style-type: none"> • strukturę i zadania krajowych i międzynarodowych organizacji działających w danym sporcie. 	<ul style="list-style-type: none"> • różnorodne, złożone rozwiązania organizacyjne w dziedzinie działalności zawodowej.
Potrafi:	Potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • realizować proces treningowy w sporcie w nietypowych warunkach (np. w różnych warunkach geoklimatycznych i środowiskowych, podczas rekonwalescencji w procesie szkolenia sportowego); 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowywać plan działalności zawodowej z uwzględnieniem zmiennych, nie w pełni przewidywalnych warunków, oraz korygować plan stosownie do okoliczności; • wykonywać złożone i nietypowe zadania zawodowe w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach;
<ul style="list-style-type: none"> • formułować i rozwiązywać samodzielnie problemy zawodowe z wykorzystaniem nowej wiedzy, także z innych dziedzin; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać złożone i nietypowe zadania zawodowe w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach;
<ul style="list-style-type: none"> • adaptować proste rozwiązania do procesu treningowego w sporcie, w tym umożliwiające indywidualizację pracy z uczestnikiem sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> • adaptować proste metody i technologie oraz proste procedury w działalności zawodowej;
<ul style="list-style-type: none"> • stosować metody, formy i środki treningu niestandardowe dla danego sportu (np. zapożyczone z innych sportów i dziedzin); 	<p>Brak odniesienia w kategorii „umiejętności”.</p> <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „wiedza”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zna różnorodne, złożone metody i technologie w dziedzinie działalności zawodowej.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • świadomie selekcjonować narzędzia komunikacji, m.in. pozwalające na rozwiązywanie sytuacji konfliktowych wśród uczestników sportu (np. przez negocjowanie i kompromis); 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzyć i utrzymywać właściwe relacje z klientami²⁰ i kooperantami;
<ul style="list-style-type: none"> • analizować wzorce i uwarunkowania zachowań prozdrowotnych i prosportowych; 	<p>Brak odniesienia w kategorii „umiejętności”.</p> <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „wiedza”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>W zaawansowanym stopniu teorie wyjaśniające zjawiska i procesy związane z działalnością zawodową.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • inicjować przedsięwzięcia w danym sporcie i kierować nimi, w tym ukierunkowanymi na promocję prozdrowotnego stylu życia i/lub promocję danego sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać złożone i nietypowe zadania zawodowe w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach;
<ul style="list-style-type: none"> • analizować proces treningowy przy wsparciu nowoczesnej technologii; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać złożone i nietypowe zadania zawodowe w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach;
<ul style="list-style-type: none"> • stosować badania diagnostyczno-kontrolne w procesie treningowym; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać złożone i nietypowe zadania zawodowe w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach;
<ul style="list-style-type: none"> • interpretować i uwzględniać w swoich zadaniach zawodowych wyniki badań (np. fizjologicznych, biochemicznych, biomechanicznych, psychologicznych) w kontekście uczestnictwa w sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać złożone i nietypowe zadania zawodowe w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach;
<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać aparaturę naukowo-badawczą, wspierającą zadania zawodowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać złożone i nietypowe zadania zawodowe w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach.

²⁰ Patrz przypis 14.

Charakterystyki poziomu 6 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 6 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
Jest gotów do:	Jest gotów do:
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowania odpowiedzialności za pracę zespołową ukierunkowaną na analizę i krytyczną ocenę procesu treningowego w sporcie; 	<p>Brak odniesienia w kategorii „kompetencje społeczne”.</p> <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „umiejętności”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Potrafi kierować zespołem pracowniczym/małą organizacją, funkcjonującymi w obszarze działalności zawodowej.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • kierowania zespołem współpracowników; 	<p>Brak odniesienia w kategorii „kompetencje społeczne”.</p> <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „umiejętności”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Potrafi kierować zespołem pracowniczym/małą organizacją, funkcjonującymi w obszarze działalności zawodowej.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • dzielenia się swoją wiedzą i swoimi umiejętnościami z przedstawicielami różnych środowisk; 	<p>Brak odniesienia w kategorii „kompetencje społeczne”.</p> <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „umiejętności”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Potrafi prowadzić szkolenia pracowników.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • promowania zasad etyki zawodowej specyficznej dla realizacji treningu sportowego w kontaktach międzyśrodowiskowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • promowania zasad etycznych w dziedzinie zawodowej; • uczestniczenia w promowaniu kultury pro jakościowej w dziedzinie zawodowej; • utrzymywania właściwych relacji w środowisku zawodowym.
Charakterystyki poziomu 7 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 7 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
Zna i rozumie:	Zna i rozumie:
<ul style="list-style-type: none"> • międzynarodowe i zagraniczne systemy szkolenia w danym sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> • różnorodne, złożone rozwiązania organizacyjne w dziedzinie działalności zawodowej w kontekście rozwiązań stosowanych w innych dziedzinach; <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „umiejętności”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Potrafi monitorować rozwój dziedziny zawodowej i dziedzin powiązanych oraz jej uwarunkowania międzynarodowe.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • kreatywne rozwiązania stosowane w sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> • w pogłębiony sposób podstawy teoretyczne metod i technologii w dziedzinie działalności zawodowej w powiązaniu z innymi dziedzinami; • teorie dotyczące zjawisk i procesów w pogłębiony sposób, umożliwiające przezwyciężanie ograniczeń wynikających z właściwości stosowanych materiałów, metod i technologii; • różnorodne, złożone metody i technologie w dziedzinie działalności zawodowej w kontekście rozwiązań stosowanych w innych dziedzinach.
<ul style="list-style-type: none"> • techniki autoprezentacji i budowy autorytetu w środowisku sportowym. 	<p>Brak odniesienia w kategorii „wiedza”.</p> <p><i>Pokrewny zapis w kategorii „kompetencje społeczne”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jest gotów do utrzymywania i tworzenia właściwych relacji w środowisku zawodowym.</i>

Charakterystyki poziomu 7 SRKS	Odpowiadające zapisy na poziomie 7 PRK typowe dla kształcenia i szkolenia zawodowego
Potrafi:	Potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • opracowywać zasady i rekomendacje do realizacji procesu treningowego w sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowywać strategiczny plan działań w dziedzinie zawodowej; • prognozować rozwój sytuacji w dziedzinie zawodowej²¹;
<ul style="list-style-type: none"> • modyfikować metody, formy i środki treningowe w oparciu o wykorzystanie aparatury naukowo-badawczej; 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo modyfikować metody i technologie oraz procedury w dziedzinie zawodowej;
<ul style="list-style-type: none"> • wdrażać autorskie rozwiązania stosowane w czasie uczestnictwa/współzawodnictwa w sporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać złożone i nietypowe zadania zawodowe w zmiennych i nieprzewidywalnych warunkach z wykorzystaniem zaawansowanej wiedzy;
<ul style="list-style-type: none"> • kreatywnie korzystać ze światowego dorobku różnych dziedzin nauki; 	<ul style="list-style-type: none"> • monitorować rozwój dziedziny zawodowej i dziedzin powiązanych oraz jej uwarunkowania międzynarodowe; • twórczo modyfikować metody i technologie oraz procedury w dziedzinie zawodowej;
<ul style="list-style-type: none"> • projektować badania diagnostyczno-kontrolne, uwzględniając wymogi i indywidualne predyspozycje uczestników danego sportu. 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować i oceniać prowadzoną działalność w dziedzinie zawodowej w perspektywie trendów rozwojowych²².
Jest gotów do:	Jest gotów do:
<ul style="list-style-type: none"> • kreowania pozytywnego wizerunku sektora sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymywania i tworzenia właściwych relacji w środowisku zawodowym;
<ul style="list-style-type: none"> • kształtowania postawy etycznej wśród uczestników sportu²³; 	<ul style="list-style-type: none"> • wymagania od innych przestrzegania zasad obowiązujących w dziedzinie zawodowej, dotyczących utrzymywania jakości prowadzonej działalności oraz kultury współpracy i kultury konkurencji;
<ul style="list-style-type: none"> • wyzwalać kreatywność zachowań i samodzielności działania wśród uczestników sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zapisów w kategorii „kompetencje społeczne”. <i>Pokrewny zapis w kategorii „umiejętności”:</i> • <i>Potrafi ukierunkowywać rozwój kompetencji zawodowych podległych pracowników.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • inspirowania do ustawicznego kształcenia się i rozwijania kwalifikacji zawodowych przedstawicieli środowiska sportu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zapisów w kategorii „kompetencje społeczne”. <i>Pokrewnne zapisy w kategorii „umiejętności”:</i> • <i>Potrafi ukierunkowywać rozwój kompetencji zawodowych podległych pracowników;</i> • <i>Potrafi przekazywać wiedzę zawodową w różnych formach.</i>

²¹ Przygotowanie zawodników do współzawodnictwa sportowego na poziomie mistrzowskim jest procesem kilku- lub nawet kilkunastoletnim. Stąd zasady i rekomendacje do realizacji procesu treningowego powinny uwzględniać prognozy rozwoju danej dyscypliny sportu oraz długofalowe strategiczne podejście względem potencjalnych konkurentów.

²² Badania diagnostyczno-kontrolne w sporcie są formą analizy i oceny procesu treningowego. Jednocześnie pozwalają scharakteryzować zawodnika pod względem jego możliwości psychofizycznych do udziału we współzawodnictwie sportowym. Przy dobrej znajomości trendów rozwojowych w sporcie badania diagnostyczno-kontrolne zwiększają szanse zawodnika na sukces sportowy.

²³ Zapis „Jest gotów do promowania zasad etycznych w dziedzinie zawodowej” jest w PRK na poziomie 6. W odróżnieniu od niego zapis: „Jest gotów do kształtowania postaw etycznych wśród uczestników sportu” wyraża gotowość do bardziej złożonego zadania, stąd znalazł się on w SRKS na poziomie 7.

Załącznik 3. Słowniczek stosowanych pojęć (Perkowski i in., 2015)

Sport (ustawa o sporcie z 25 czerwca 2010 r.)	Wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach.
Proces treningowy w sporcie	Wieloetapowy proces polegający na ukierunkowanym poddawaniu organizmu stopniowo rosnącym obciążeniom wysiłkowym, w wyniku czego następuje adaptacja oraz podnoszenie lub utrzymanie poziomu poszczególnych zdolności motorycznych i umiejętności ruchowych. Jest to proces zróżnicowany w kolejnych etapach uczestnictwa w sporcie ze względu na możliwości biologiczne ustroju oraz założone cele treningowe. Uwzględniając podaną definicję „sportu”, przez pojęcie procesu treningowego w sporcie autorzy rozumieją zarówno trening ukierunkowany na mistrzostwo sportowe, jak i tzw. trening zdrowotny, ukierunkowany na utrzymanie i/lub poprawę zdrowia lub hamowanie procesów inwolucyjnych poprzez aktywność fizyczną. Planowanie, organizowanie i prowadzenie procesu treningowego w sporcie wymaga uwzględnienia perspektywy długoterminowej.
Zajęcia sportowe inaczej: lekcja, jednostka treningowa, sesja treningowa	Najmniejszy element czasowo-organizacyjny dla uczestnictwa w sporcie. Zajęcia składają się z części wstępnej, głównej i końcowej, w których realizowane są specyficzne dla nich zadania. Budowa i treść zajęć zależą od wielu czynników, w tym np. od rodzaju sportu, zaawansowania i wieku uczestników, dostępnych warunków realizacji zajęć. W przypadku gdy zajęcia stanowią ogniwo procesu treningowego w sporcie, rozpatruje się je z perspektywy długoterminowej. Jednakże z uwagi na to, że na rynku usług sportowych, głównie w obszarze sportu powszechnego, popularne są pojedyncze zajęcia lub zajęcia łączone w mikrocykle (np. siedmiodniowe), planowanie, organizowanie i prowadzenie zajęć sportowych wymaga koncentracji przede wszystkim na bieżących zadaniach i ich bezpośrednich skutkach.
Metoda w sporcie	Zespół czynności oraz środków stosowany w sposób powtarzalny dla osiągnięcia zaplanowanego celu w sporcie. Ze względu na różne cele stawiane w sporcie należy rozróżnić różne klasyfikacje podziału metod: <ul style="list-style-type: none"> • metody nauczania ruchu (np. syntetyczna, analityczna i kombinowana); • metody kształtowania sprawności fizycznej (np. metody ciągłe, przerywane); • metody realizacji zadań w sporcie przy uwzględnieniu stopnia aktywności uczestnika sportu (np. metody odtwórcze: naśladowcza – ścisła, zadaniowa – ścisła, programowego uczenia się; metody proaktywne: metoda zabawowa, metoda bezpośredniej celowości ruchu, programowanego usprawniania się; metody kreatywne: metoda ruchowej ekspresji twórczej, metoda problemowa); • metody edukacyjne i wychowawcze.
Forma w sporcie	Odnosi się do czasowo-przestrzenno-organizacyjnych warunków realizacji zadań w sporcie. Należy uwzględniać następujące klasyfikacje: <ul style="list-style-type: none"> • formy porządkowe (np. ustawienia podstawowe: szereg, dwuszereg, rząd) oraz ćwiczebne (rozsypka, półkole, koło czołem do wewnątrz, czworobok); • formy prowadzenia zajęć (indywidualna, zespołowa, frontalna, obwodu ćwiczebnego, strumieniowa – tor przeszkód).
rodki w sporcie	Zespół ćwiczeń, procedur i czynności oraz przedmiotów i urządzeń, za których pośrednictwem oddziałuje się na organizm człowieka w zależności od potrzeb z uwzględnieniem indywidualnych zainteresowań i w określonych celach. <p>Środki można podzielić na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia (np. wszechstronne, ukierunkowane, specjalne); • środki metodyczne – objaśnienie, pokaz, instruowanie, korygowanie, polecenie, zachęcanie, zadania ruchowe, akustyczne środki pomocnicze, rytm, kontrolowanie; • środki dydaktyczne – przybory, przyrządy i urządzenia sportowe typowe oraz nietypowe, środki dydaktyczne niezbędne do przekazu informacji, muzyka i plener.